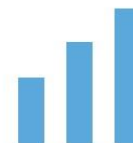

NOVÝ ZÁKON O ÚČETNICTVÍ - KLÍČOVÁ OČEKÁVÁNÍ ÚČETNÍ PROFESE

Simona Pacáková

14.11.2024

Svaz účetních
České republiky
Zástupce účetní profese

CO OČEKÁVÁ ÚČETNÍ PROFESE?

Účetní profese, obdobně jako ostatní profese, chce svoji práci vykonávat v klidu, v pohodě a bez zbytečného stresu.

K tomu potřebujeme nastavení účetních pravidel, tak aby byla

- jednoznačná
- srozumitelná
- použitelná napříč různými druhy účetních jednotek.

AKTUÁLNÍ LEGISLATIVNÍ STAV V OBLASTI ÚČETNICTVÍ

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které **jsou podnikateli** účtujícími v soustavě podvojného účetnictví
- Vyhláška č. 501/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou **bankami a jinými finančními institucemi**
- Vyhláška č. 502/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou **pojišťovnami**
- Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním **předmětem činnosti není podnikání**, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví
- Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro **některé vybrané účetní jednotky**

SCHIZOFRENNÍ STAV BANK

§ 19a (1) zákona o účetnictví

Účetní jednotka, která je obchodní společností a je emitentem investičních cenných papírů přijatých k obchodování na evropském regulovaném trhu³⁶⁾, použije pro účtování a sestavení účetní závěrky Mezinárodní účetní standardy.

§ 23 (2) zákona o daních z příjmů

Pro zjištění základu daně se vychází

a) z výsledku hospodaření (zisk nebo ztráta), a to **vždy bez vlivu Mezinárodních účetních standardů**, u poplatníků, kteří vedou účetnictví.²⁰⁾ Poplatník, který sestavuje účetní závěrku podle Mezinárodních účetních standardů upravených právem Evropských společenství¹²⁶⁾, pro účely tohoto zákona použije ke zjištění výsledku hospodaření a pro stanovení dalších údajů rozhodných pro stanovení základu daně zvláštní právní předpis²⁰ⁱ⁾.

SCHIZOFRENNÍ STAV PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

§ 30 Rezervní fond

(1) Rezervní fond se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení roku, sníženého o případné převody do fondu odměn. **Zlepšený výsledek hospodaření příspěvkové organizace je vytvořen tehdy, jestliže skutečné výnosy jejího hospodaření jsou spolu s přijatým provozním příspěvkem větší než její provozní náklady.**

ČUS 704 – fondy

6.3.1. Příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je územní samosprávný celek nebo dobrovolný svazek obcí, účtuje o tvorbě rezervního fondu **ve výši**

a) zlepšeného výsledku hospodaření na stranu MÁ DÁTI účtu 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 413 - Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření,

---

SCHIZOFRENNÍ STAV NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

§ 9 zákona o účetnictví

(3) Vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, pokud dále není stanoveno jinak, může účetní jednotka, pokud

a) tak u příspěvkové organizace rozhodne její zřizovatel, nebo

b) je **malou účetní jednotkou nebo mikro účetní jednotkou a nemá povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem.**

Vyhláška 504/2002

§ 37 Postup tvorby a použití opravných položek

(1) Účetní jednotky uvedené v § 2 **opravné položky stanovené v § 26 odst. 3 zákona nevytvářejí** a ani o nich neúčtují, s výjimkou stanovenou v odstavci 2.

§ 40 Postup tvorby a použití rezerv

(1) Účetní jednotky uvedené v § 2 **nevytvářejí rezervy** stanovené v § 6 odst. 3 zákona a ani o nich neúčtují, s výjimkou stanovenou v odstavci 2.

OCENĚNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU – ÚROKY

§ 2 Vyhláška 504/2002

(1) Součástí ocenění dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku nebo jeho části a technického zhodnocení s ohledem na povahu pořizovaného majetku a způsob jeho pořízení do doby stanovené v [§ 7 odst. 10](#) nebo v [§ 8 odst. 12](#) **jsou zejména náklady** na ....

b) **úroky**, zejména z úvěrů,

ČUS 710 – Dlouhodobý nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek

7. Ostatní ustanovení pro naplnění § 36 odst. 1 zákona

7.1. Účetní jednotka zajišťuje naplnění ustanovení [§ 8 odst. 4 zákona](#) zejména vnitřním předpisem upravujícím především .....

b) **způsob zahrnování či nezahrnování úroků z úvěrů** a zápůjček přijatých na pořízení dlouhodobého majetku do nákladů souvisejících s pořízením jednotlivých druhů dlouhodobých majetků jako součásti ocenění majetku,

---

OCENĚNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU – DOTACE

§ 47 (6) Vyhlášky 500/2002 Sb.

Ocenění dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a technického zhodnocení **se sníží o dotaci** na pořízení majetku a o dotaci na úhradu úroků zahrnovaných do ocenění majetku, s výjimkou povolenek na emise a preferenčních limitů bezúplatně nabytých prvním provozovatelem^{5a)} nebo držitelem^{5b)}.

§ 38 (10) vyhlášky 504/2002 Sb.

(10) Při pořízení dlouhodobého nehmotného majetku, dlouhodobého hmotného majetku a technického zhodnocení, pokud jsou částečně nebo zcela pořízeny z přijaté dotace nebo účelového daru, **se vlastní jmění zvýší o částku ve výši přijaté dotace.**

AKTIVUM, NÁKLAD, VÝNOS

Zákon o účetnictví

- pojem „aktivum“ se v zákoně vyskytuje 39x
- pojem „náklad“ se v zákoně vyskytuje 32x
- pojem „výnos“ se v zákoně vyskytuje 30x

Žádný z uvedených pojmů není definován ani vysvětlen.

DLUH, ZÁVAZEK, REZERVA

vyhláška 500/2002 Sb.

§ 18 (1) Položka "C.II. Krátkodobé **závazky**" obsahuje **dluhy**, které v okamžiku, ke kterému je účetní závěrka sestavena, mají dobu splatnosti jeden rok a kratší.

§ 19 (3) Položka "C.III.1. Výdaje příštích období", respektive "D.1. Výdaje příštích období", obsahuje **náklady, které souvisejí s běžným účetním obdobím, avšak výdaj na ně nebyl dosud uskutečněn.**

§ 26 odst. 3 zákona o účetnictví

Rezervy jsou určeny k pokrytí závazků nebo nákladů, jejichž povaha je jasně definována a u nichž je k rozvahovému dni buď pravděpodobné, že nastanou, nebo jisté, že nastanou, ale není jistá jejich výše nebo okamžik jejich vzniku. K rozvahovému dni musí rezerva představovat nejlepší odhad nákladů, které pravděpodobně nastanou, nebo v případě závazků částku, která je zapotřebí k vypořádání.

DLUH, ZÁVAZEK, REZERVA

Vyhláška 500/2002 – uspořádání rozvahy

A. Vlastní kapitál

B. + C. Cizí zdroje

B. Rezervy

C. Závazky

ÚČETNÍ KNIHY

Zákon o účetnictví

§ 6 (2) **Účetní jednotky jsou povinny zaznamenávat účetní případy v účetních knihách** (dále jen "účetní zápisy") pouze na základě průkazných účetních záznamů podle odstavce 1.

§ 13 účetní knihy

(1) Účetní jednotky účtují, pokud tento zákon nestanoví jinak:

a) v deníku (denících), v němž účetní zápisy uspořádají z hlediska časového (chronologicky) a jímž prokazují zaúčtování všech účetních případů v účetním období,

b) v hlavní knize, v níž účetní zápisy uspořádají z hlediska věcného (systematicky),

c) v knihách analytických účtů, v nichž podrobně rozvádějí účetní zápisy hlavní knihy,

d) v knihách podrozvahových účtů, ve kterých se uvádějí účetní zápisy, které se neprovádějí v účetních knihách podle písmen a) a b).

ZÁVĚR – CO OČEKÁVÁ ÚČETNÍ PROFESE OD NZÚ

- definice nebo vysvětlení základních pojmů (prvků)
- odstranění rozdílů v oceňování a vykazování napříč účetními jednotkami tam, kde k tomu není žádný relevantní důvod
- snížení administrativní náročnosti u jednotek vykazujících a účtujících podle IFRS
- odstranění rozporů mezi zákony
- odstranění rozporů mezi zákonem o účetnictví a prováděcími vyhláškami
- moderní pojetí se zohledněním nových digitálních technologií

Děkuji za pozornost.